

Mrs. Tingley Helsingissä.

Teosofisen Seuran johtavat suuruudet eivät, kumma kyllä, koskaan ole ulottaneet matkojaan Suomeen; eversti Olcott ei aikoinaan päässyt tulemaan, Mrs. Besant ei ehtinyt Tukholmasta pistäytyä Helsingissä v. 1913, vaikka hänen tulonsa kunniaksi oli pystytetty »temppele» Tuonenkylässä; Mr. B. P. Wadian oli samaten pakko viime syksynä kiirehtiä Tukholmasta suoraa päätä Genèveen. Sitä vastoin on tohtori Steiner Saksasta, antroposofein johtaja, kaksi kertaa käynyt Helsingissä, ja Mrs. eli Madame Katherine Tingley, Yleisen Veljeiden johtaja, joka v. 1907 vieraili Helsingissä, on äskettäin toistamiseen kunnioittanut pääkaupunkiamme käynnillään.

Tällä kertaa Madame Tingley esiintyi kahtena iltana Ruotsalaisessa Teatterissa, joka oli ääriään myöten täynnä hartaita kuulijoita. Paitsi hänen englanninkielistä esitelmäänsä, jonka tohtori E. Bogren Helsingborgista tulkitsi ruotsiksi, kuului kummankin illan ohjelmaan viulu-, harppu- sello- ja klarinettimusiikkia pianon säestyksellä. Mrs. Tingley oli näet tuonut mukaansa Amerikasta neljä kasvatulaitoksensa oppilasta, jotka huolehtivat ohjelman soitannollisesta puolesta. Vaikka monille kuulijoista ruotsinkieli oli yhtä vieras kuin englanninkieli, herättivät molemmat tilaisuudet suurta mieltymystä ja ihastusta.

Mrs. Tingley on jo iäkäs nainen — 70 vuotta vanha, — mutta hänen esiintymisensä on täynnä eloa, ja draamallista voimaa eikä silti vailla arvokkuutta ja majesteettiä. Hän ei ole puhuja samassa merkityksessä kuin esim. Mrs. Besant, hän ei saarnaa eikä herätä niin sanoakseni pyhää kirkkotunnelmaa, eikä hänen esitelmänsä ole kuin suuren taulun maalaamista, joka piirre piirteeltä käy kuulijalle yhä selvemmäksi, kunnes se lopulta muodostuu ihanaksi maisemaksi; Mrs. Tingley on enemmän seurapuhuja, mutta semmoisena loistava. Hän on henkevä, leikillinen, mukaansa tempaava; hänen esityksensä on taiteellista, rytmillistä, soinnukasta. Hän herättää haaveellisia ajatuksia ja jaloja tunteita, mutta aina käytäntöön ja elämään tähtääviä. Hänen puheensa on kuin mosaikkikuvion rakentamista. Hän koskettelee joka kerta kaikkia teosofisia aatteita ja oppeja, syventymättä yhteenkään.

Pidin hänestä tällä kertaa paljon, paljon enemmän kuin v. 1907 ja v. 1899, jolloin näin hänet ensikerran Tukholmassa. Hän oli mielestäni suuresti kehittynyt ja luonnollistunut. Hän oli yksinkertainen ja rakastettava. Ehkä itsekkin nyt olin vapaampi ennakkoluuloista kuin edellisillä kerroilla.

Mrs. Tingleyn Yleinen Veljeys ei ole samalla tavalla organisoitu kuin Teosofinen Seura. Sillä ei ole kuin harvoja loosheja, yksi Bostonissa, yksi Hollannissa ja yksi Ruotsissa. Mutta sillä kuuluu olevan paljon irtojäseniä yltympäri maita ja kansoja. Nämä vastaanottavat ohjauksensa ja opetuksensa suoraan Päämajasta, mikä Mrs. Tingleyn mielestä on paljon edullisempaa, kuin että siellä täällä olisi loosheja, jotka »itsenäisyytensä» ohella samalla saattaisivat olla ilman todellista teosofista selkärankaa.

Mrs. Tingley onkin kohdistanut pääasiallisen huomionsa nuorison kasvatukseen: suurisuuntainen ja laaja »Raadsha-jooga-koulunsa» Point Lomassa Kaliforniassa on hänen varsinainen elämäntyönsä. Kun hän 25 vuotta sitten osti tuon maapaikan Tyynen Meren rannalla, oli se hedelmätöntä, karua kallioseutua. Nyt hänen ja hänen auttajiensa työn kautta siitä on muodostunut maallinen paratiisi, joka käytännöllisen amerikkalaisenkin mielestä on suuriarvoinen (»kaksi miljoonaa dollaria»). Kauniit puutarhat ja puistot ympäröivät valkoisen hohtavia temppeleitä, opistoja ja muita rakennuksia. Oppilaita on, sadottain, ja heidän kasvatuksensa tapahtuu suureksi osaksi taivasalla Point Loman satumaisen ihanassa ilmanalassa. Tuossa ainaisessa kesämaassa he saavat oppia muovailemaan omaa luonnettaan, voittamaan itsekkäisyytensä ja itsepäisyytensä, kehittämään veljellisiä ihmis- ja eläinystävällisiä taipumuksiaan; siellä he saavat harjoitella ruumistaan kestäväksi, notkeaksi ja terveeksi; siellä he perehtyvät kaikenlaisiin ammatteihin halunsa ja taipumustensa mukaan, oppien samalla tavallisia kouluaineita ja valmistuen yliopistoihin; siellä heitä aivan erikoisesti, koetetaan kehittää ymmärtämään musiikkia ja harrastamaan tätä jaloa taidetta; samoin näytelmätaidetta.

Niin, tuolla tavalla kerrotaan Point Loman ihmemaasta, ja jos todellisuus vastaa kuvauksia, on myönnettävä, että Mrs. Tingley on pannut alulle suuren ja kauniin työn. Sillä läpikäytävänä henkenä ja

opetuksella on Raadsha-jooga-koulussa teosofia. »Ilman teosofista elämänymmärrystä, ilman teosofista käytäntöä», lausui Mrs. Tingley esitelmässään, »ei ihmiskuntamme enää ole pelastettavissa siitä kuulusta, johon se varsinkin maailmansodan jälkeen on vajoamaisillaan. Semmoisia kasvatustaitoksia kuin Point Loman tarvittaisiin joka maahan».

Olin tilaisuudessa käydä Mrs. Tingley'ä puhuttelemassa hänen hotellissaan. Herttaisempaa, vilkkaampaa, humoristisempaa »vanhaa tättiä» ei saata kuvitella. Hän oli kerrassaan lumova, enkä yhtään ihmettele niitä ihmisiä, jotka hänen läheisyydessään ollen ovat pysyneet hänelle uskollisina läpi kaikkien vaiheiden. Häntä on moitittu itsevaltiaaksi despootiksi. Saattaa olla. Mutta eikö kapteenikin laivassaan ole yksinvaltiat?

Sydäntäni lämmitti erikoisesti Mrs. Tingleyn rauhanrakkaus. Kun kyselin häneltä, miten hän käsitti Kristuksen käskyn olla paha vastustamatta, olla miekkaan tarttumatta j.n.e., selittäen, että Ruusu-Ristissä käsitimme Kristuksen olevan sotaa vastaan, innostui hän heti niin, että silmänsä loistivat.

— Sitä juuri teosofiakin opettaa! Mitä veljeyttä se on, jos minä veljeni tapan? Kristuksen käsky on ehdoton, ja Madame Blavatsky oli ehdottomasti sillä kannalla. Me olemme aina olleet rauhan ystäviä Point Lomassa. Sodan aikana meitä oli siellä ihmisiä kahtakymmentäkuutta kansallisuutta, eikä ikinä ollut pienintäkään epäsointua. Me emme olleet yhdenkään sotivan valtakunnan puolella. Olimme kaiken kansallispolitiikan, ulkopuolella siihen määrin, että minua epäiltiin saksalaisystäväksi. Olivat vähällä vangita minut, mutta minä läksin suoraan Washingtoniin ja sain Yleisen Veljeyden rekisteröidyksi uskonnollisten yhdyskuntain joukkoon, ja niin säilyi puolueettomuutemme, eikä yhdenkään meikäläisen tarvinnut olla sodassa . . .

Ja minä jäin hengessäni ihmettelemään: onko siis näiden teosofien kesken toteutettu se ihanne, jonka muut seuramat niin uljaasti hylkäsivät?

Kun kysyin, mitä Mrs. Tingley ajatteli tuommoisesta kaikkien teosofisten seurain välisestä liitosta, jommoista Ruusu-Risti viime vuonna ehdoitti, arveli hän, ettei semmoinen ollut mahdollinen. »Antaa ihmisten asua eri taloissa, ja pitäköön kukin omaansa paraimpana!»

— Mutta eikö voitaisi lakata riitelemästä?

— Kuinka se olisi mahdollista? nauroi Mrs. Tingley. — Niin kauan kuin olemme ihmisiä, täytyy meidän, saada riidellä. Ja mikä henkinen liike se olisi, jonka johtajat eivät saisi olla marttyyrejä?

Hm.

Pekka Ervast.

(Ruusu-Risti 1922 Huhtikuu N:o 4, s. 123-126)